GAZETA KRAKOWSKA

Nro 24.

Z KRAKOWA DNIA 22 MARCA 1820 ROKU WE SRODĘ

Z Warszawy d. 7 Marca.

WYIĄTEK

z Regulaminu dla Komor Celnych Rossyyskich w Cesarstwie Rossyyskiem i Królestwie Polskiem dla handlu lądowego na granicy zachodniey ustanowionych.

(*Dokończenie.*)

Wyrobki, z drzewa iako to:

Beczki prożne i rozebrane, tudzież wyrobione i niewyrobione klepki i bednarska robota, Tracka robota, czyli wszelkie drzewo tarte, iako to: deski i t. p. bez względu na długość, szerokość i grubość.

Podobnież Dębowe:

Ciesielska robota, czyli drzewo wszelkie toporem lub heblem obrobione, iako to: belki i t. p. bez względu na długość, szerokość i grubość.

Podobnież Dębowe:

Pniaki łupane, Brusy dębowe zwane Wanczos, i dranice, wszelka Kołodzieyska robota: koła kute, niekute, Koszykarska robota czyli wszelkie wyrobki z trzciny i pręcików.

Farby: Aurum pigmentum. Bergblau, Bleywas i Szyferweys, Cynober, Drzewa farbierskie, iako to: Brezylia i wszystkie inne drzewa do farbowania używane, łupane i raszplowane, Sandał czerwony, siny i żołty, łupany i raszplowany, Farba. Neapolitańska żołta, Gumiguta, Krap, Kurkuma czyli Imbier żołty, Kwereitron, Minia, Mumia czyli Braunrot, Okra, Orchilla, Orlean i Saflor, Pastel, Rauschgelb i Meergrün, Szytgelb, Umbra, Wau.

Jaia — Kamienie. Agat niewyrobiony, Alabaster niewyrobiony.

W wyrobkach, iako to: Wazonach, figurach i t. p. Cegła i Dachówka, Gips niewyrobiony w kawałkach.

W wyrobkach iako to: Figurach i t. p. Marmur niewyrobiony i wyrobiony, Polne kamienie, Młyńskie, do toczenia i osełki: Szwedzkie czyli flizy na posadzki, Skałki, Szyfrowe tablice i gryfle, Serpentynowy kamień.

Korkowe drzewo i korki.

Korzenie i Korzenne Towary.

Ałun, Antimonium, Anyż, Borax, Fiiałkowy korzeń, Gaias, Gałgan, Gu-

---

Łaskawych Czytelników życzących trzymać Gazetę Krakowską od 1go Kwietnia r. b. uprasza się o wczesne prenumerowanie.

my: prosta, Dragant, Kopal, Sandarak, Imbier szary i czarny, biały, skrobany i suchy Kmin.

Kolender Koperwas: Turecki, Kryształ tartari, Kubeba, Lukrecyia, Pieprz biały i czarny, Pumex i Trypel, Sacharum Saturni, Salamoniak, Serwaser, Szellak wszelki Szmirgel, Weinsztein.

Łóy surowy, topiony i nietopiony.

Masło krowie wszelkie.

Metale. — Cyna surowa wszelka w sztabach, prętach i stara w kawałkach.

Cynk w rudzie i kawałkach.

Galman,

Miedź niewyrobiona i stara w kawałkach, tudzież ruda miedz ana.

Mosiądz stary w kawałkach i bryłach, oraz w role zwiiany, także drot mosiężny.

Ołów w sztabach, kulach, szrócie, arkuszach do tabaki, do okien i wszelkie wyrobki z niego.

Stal wszelka niewyrobiona.

(*Wprowadzanie przez porty zakazane.*

Żelazo białe ordynaryyne dubeltowe i w arkuszach.)

Kosy, Sierpy, drot żelazny i do robienia igeł, piły, piłki, pilniki i inne żelazne i stalowe wyrobki do rzemiosł i młynów używane.

Żywe śrebro.

Miód praśny i patoka.

Naczynia garncarskiey roboty iako to: garn i małe i duże oraz wszelkie naczynia gliniane polewane i bez polewy, tudzież kafle.

Oley i Oliwa. — Oley lniany, konopny i rzepakowy.

Oliwa wszelka w beczkach, flaszkach i innych szklannych naczyniach.

Pokost.

Ołówki niepoprawne czyli plombago.

Ostrygi świeże, muszle, gumersy, i raki świeże.

Owoce wszelkie świeże, suszone i marynowane.

Perły. — Weneckie szklanne Biser i Dekuy zwane, tudzież sieczka szklanna i granaty nawlekane szklanne.

Pióra do pisania gęsie, i wszelkie pióra darte.

Potaż i wszelki inny popiół wygotowany.

Ptastwo wszelkie, tak żywe iako też i bite.

Rogi Jelenie, i wszelkie bez wyiątku z bydląt i zwierząt dzikich.

Ryby solone, wędzone, marynowane, lub innym sposobem preparowane, wyiąwszy serdele i anczosy.

Śledzie wędzone i solone wszelkie.

Tran, Fiszbin i zęby rybie, tudzież wyrobki z nich.

Sadło wieprzowe przetapiane, słonina i wszelka bydlęca tłustość.

Sadze.

Ser wszelki.

Siarka czyszczona i nieczyszczona.

Sierść z wielbłądów przędzona.

Smoła i żywica.

Harpius czyli żywica ordynaryyna.

Kalafoniia.

Dziegieć i smoła z drzewa.

Sól wszelka.

Swiece łoiowe.

Szkło.

(*Wprowadzenie przez porty zakazane.*

Wszelkie ordynaryyne, to iest: nieszlifowane, nie w pakach ani skrzyniach białe i zielone w wszelkich wyrobkach.).

Trunki.

Piwo proste.

Wapno wszelkie.

Wełna owcza wszelka i przędza wełniana biała i kolorowa.

Zboże.

Zyto, przenica, groch, owies, jęczmień, gryka czyli tatarka, proso, szotowica.

Ryż.

Kasza perłowa i inne podobne.

Chleb wszelki pieczony obwarzanki, suchary.

Uwaga. *Dozwolono także wprowadzać na komory i Przykomorki trzeciey i czwartey klassy wszelkie towary i przedmioty, na które cło taryfą nie iest ustanowione, wyiąwszy xiążki drukowane, względem wprowadzenia których osobne są przepisy.*

Litera B. Wykaz Komor w Królestwie Polskiem na zewnętrzney granicy onego położonych, przy których maią bydź ustanowione Komory Rossyyskie trzeciey klassy.

Na granicy Pruss.

1) Wierzbołów. — 2) Raczki. — 3) Szczucin. — 4) Kolno. — 5) Chorzele. — 6) Nieszawa. — 7) Słupce. — 8) Kalisz — 9) Praszka. — 10) Czeladź.

Na granicy Wolnego Miasta Krakowa.

11) Krasieniec.

Na granicy Austryi.

12) Zawichost. — 13) Dołhobyczew.

Zgodno z oryginałem

(podpisano) Sekretarz Stanu *Olenin*

Z Mochilewa nad Dniestrem.

Miasto nasze było zagrożone Dżumą czyli Powietrzem, która iuż była na Otakach o ćwierć mili od nas. — Troskliwa pilność władz wyższych w zamknięciu naszego Miasta zachowała nas od nieszczęścia, bo iuż zaraza zupełnie ustała. — W Policmayster Major Istoplenników i W. Doktór Powiatowy Łukomski dali dowód nayWiększey pilności i znaiomości swych obowiązków i bezinteressowności, dla tego tymże Obywatele Mohilowscy swą wdzięczność oświadczaią.

Z Paryża dnia 6 Marca.

Gdy Hr. Simeon wniósł do izby Deputowanych proiekt do ustawy względem ograniczenia wolności druku dziennikow, rzekł na wstępie swey mowy: — Wolność gazet sprawiła ten skutek, iaki pospolicie następuie, gdy kto z pod długiego dozoru wyydzie na wolność. Ponieważ były wolne, wszystko sobie zatem pozwalały, a ponieważ miały prawo obiaśniać kroki Rządu, rozbierać skargi, do których te dały powod, zamieniły więc obiaśnienia w ton pogardy i obelgi. Aż nadto często był Rząd w osobach swoich urzędników poniżony. Tymczasowa cenzura stała się przeto potrzebną. Król żądał iey w podanym izbie Parów proiekcie. Na dowód, że dobrze urządzona wolność nietylko Królowi, ale i narodowi iest drogą, proponował do naywyższey cenzury przydanie członków obu izb, których pośrednictwo służyć miało za rękoymiią przeciw nadużyciom, których się lękano. Izba Parów odrzuciła ten dozorcy udział, ponieważ on za granicami prawodawstwa do Rządu tylko należy. Rząd przeto bierze na siebie całą odpowiedzialność, i proponuiąc iey podział, nie myślał wcale od niey się wyłamywać. Wszystko wolno dozwolić mówić, co tylko użyteczny cel mieć może, wszystko pisać, se tylko z... dza się

z zasadami obyczayności, religii i konstytucyi, a nie trąci obelgą osobistą, i t. d. oto przepisy, które Rząd zamyśla dać cenzurze, ieżeli izba przez przyięcie następuiącey ustawy ią uchwali.,, (Tu odczytał Minister proiekt iak był izbie Parów podany.)

Pomiędzy 442 prośbami o utrzymaniu ustawy o obiorach, o których P. Dupont de l'Eure zdał izbie Deputowanych d. 2 sprawę, znaydowało się 5 które zawierały: 1) Deputowani chcecież bydź krzywoprzysięscami, dać Francyi zgorszenie lekkomyślności i niemoralności? 2) Małż przyyść do despotyzmu, do rewolucyi, do tey obrzydłey i obmierzłey, lecz często konieczney chłosty, gdy Rządy zapominaią swoich obowiązków! 3) Przemowcie słowo pokoiu, aby nie było potrzeby uderzyć na trwogę! 4) Oczy Francyi są na was zwrócone; poczyta tych za zdrayców, którzy przestąpią swoie obowiązki i przysięgę. 5) Wynieśli Ministrowie, uwodzący Deputowanych, powinni bydź przez Francyią i Europę piątnem niesławy oznaczonemi i sądzonemi.

Uroczysty pogrzeb Xcia Berry nastąpi d. 13 b. m. (w miesiąc po zabiciu) w kościele S. Dyionizego. Wszystkie teatry Paryzkie będą w tym dniu zamknięte. Mówią, iż temu Xciu wystawiony będzie pomnik, ale nie na publicznem mieyscu tylko w iednym z kościołów.

Lubo P. Decazes zszedł na teraz z sceny polityczney, trudnią się iednak w tey chwili więcey nim niżeli kiedy. W pierwszych dniach gdy złożył swóy urząd, sądzono powszechnie, iż to pochodziło z niemożności oparcia się oppozycyiom, które w obu Izbach utworzyły się przeciw niemu, i obawy, aby trzy iego proiekta do ustaw nie były odrzucone, co byłoby i tak pociągnęło iego oddalenie z Ministeryium. Teraz zaś twierdzą, że nieukontentowanie wielu członków rodziny Królewskiey, iż nie przedsięwziął stosownych środków do zabezpieczenia wysokiego Xcia, któregośmy utracili, było główną przyczyną iego oddalenia. Lecz to oddalenie nie pociąga za sobą żadnych dla wolności szkodliwych skutków. Nowy porządek rzeczy nie iest wcale zagrażaiącym. Wiadomo dowodnie, że Król nie myśli wcale przychylić się do zdań Deputowanych prawey strony. — P. Decazes posiada zresztą wiele rozumu i przyiemnym iest w obcowaniu. Powierzchowność iego iest uymuiąca. Mową swoią zachwyca słuchaczów, i często udało mu się pozyskać osoby, które mu były przeciwne. Jako mąż stanu nie posiada iednak głębokich myśli Turgot, ani wymowy de Serre, lub wybiegów Fouché Mowy iego zawierały zawsze więcey szczęśliwych niżeli śmiałych obrotów; nie posiada talentu ani przenikliwości, ani otwartości myśli iak były iego Kollega de Serre. Zresztą głównym iego było błędem, że nie znał obrotów polityki, dopiero ich się uczył, gdy wszedł do Ministeryium.

Teatr opery iest ciągle zamknięty i niebędzie więcey otworzony; na opery urządzaią teatr Favart.

Słychać, iż Xże Wellington przeznaczony znowu iest do nader ważnych politycznych układów. Mówią bowiem, iż z Posłami innych wielkich Mocarstw mieć będzie w Paryżu narady względem

spraw Hiszpańskich, i potem wypadek ich sam do Madrytu zawiezie. Dodaią nawet, iż rzeczeni Posłowie odebrali iuż w tey mierze od swoich Dworów instrukcyie i iednozgodne będąich zdania.

Pisma tuteysze zawieraią o zdarzeniach w Hiszpanii następuiące wyimki z listów:

Z Baiony d. 21 *Lutego*

Podług doniesień, które tu z Hiszpanii odebraliśmy, rokoszanie zmocnionemi zostali 2000 jazdy, która z woyska Królewskiego do nich przeszła. Przeyście to iest nader dla rokoszanów ważne, ponieważ dotąd nie mieli jazdy i w tym celu udał się Pułkownik Riego do Algesiras. Z Soria donoszą, że kupy od 3 do 400 ludzi przebiegaią kray, dla nakłonienia mieszkańców do oświadczenia się za konstytucyią Stanów. Pułkownik Riego był od wielu ludzi z zapałem przyymowany. Jenerał Mina, który od powrotu Ferdynanda VII do Francyi zbiegł, a dawniey celnieyszym był dowódcą kup, powrócił, iak słychać, do Nawarry i znayduie wielu stronników. Algesiras, Tarifa, Veger i inne mieysca oświadczyć się miały za rokoszanami. Pod Madrytem założony bydź ma obóz z 20,000 ludzi, nad którym naczelne dowództwo mieć ma Jenerał Elio. Jenerał Freyre w ostatniey potyczce z rokoszanami utracić miał 300 ludzi i cofnąć się.

Z tegoż miasta d. 23 *Lutego.*

W Sarragosie wybuchnąć także miały zaburzenia. Obozem założyć się maiącym o 10 mil Francuzkich od Madrytu w Ocana z 20,000 ludzi złożonym, dowodzić ma, podług iednych Jenerał Elio, a podług drugich Jenerał Egina. Z dawney Kastylii dwa pułki poszły spiesznym krokiem do Madrytu. Oddział korpusu artyleryi udał się z Segowii do Królewskiego zamku Aranjuez o 7 mil od Madrytu leżącego. Z Leony i innych prowincyy ciągną woyska do obozu pod Madryt. — Do wieści niepewnych należy, iż rokoszanie Malaga, a d. 13 Kadyx po kilkogodzinnem bombardowaniu opanowali. To tylko iest rzeczą pewną, iż rokosz w południowey Hiszpanii od dwóch miesięcy trwaiący, nie iest dotąd przytłumiony.

Z Barcellony d. 20 *Lutego.*

Rokosz nabiera coraz większey trwałości. Woysko konstytucyionistów znacznie się powiększyć miało. Wysyła w różne okolice oddziały z 1500 do 2000 ludzi złożone, dla rozpoznania kraiu. Jeden z tych oddziałów przybydź miał do Malagi.

Z Kadyxu d. 18 *Lutego.*

Rokoszanie zaprowadzili na wyspie Leon tymczasowy Rząd z 5 osób. Pułkownik Riego opuściwszy na chwilę woysko swoie w Algesiras, udał się do Gibraltaru, i w kilka godzin zaciągnął tam dla rokoszanów 100,000 piastrów. Macagnero ieden z naygorliwszych stronników rokoszu, miał w tymże celu udać się do Londynu. Słychać, że Riego potykał się z woyskami Jenerała Odonnel, że karabinierowie Królewscy pobitemi zostali, i że inne woyska bić się niechciały. Oprócz tego przeyść miały do rokoszanów dwa pułki. Jenerał Freyre kazał 4 pułki rozbroić i w głąb kraiu odesłać, ponieważ im niedowierzał. — Konstytu-

cyia została d. 14 Lutego w Oviedo ogłoszoną.

Z Irun d. 21 Lutego.

Stary Jenerał Mina pokazał się niespodziewanie na czele liczney jazdy w dolinach Bastan. Mówią, iż znany ten w naszych okolicach mąż, usłuchał kilkokrotnego wezwania rokoszanów, i w krótce znaczną zapewne zbierze siłę. Lecz wiadomość o iego do Hiszpanii powrocie, potrzebuie ieszcze potwierdzenia. — Quiroga, Wódz naczelny konstytucyynego woyska, (rokoszanów) wydał nową odezwę do swoich żołnierzy, w którey wyraża: — " Żołnierze! Wódz wasz iest kontent z waszego postępowania. Wiem, że ożywia was naylepszy duch, i że pogardzacie obietnicami, które wam Gubernator Kadyxki w swoich odezwach przyrzeka. Wiadomo wam, że każdy Hiszpan obowiązany iest służyć oyczyznie, i że ta po pewnym czasie usługi wynagradza. Żołnierz, który przesłużył swóy czas, zasługuie na nagrodę, i powinien mieć zapewnioną przyszłość. Należy mu okazać, że ma oyczyznę, nadaiąc mu własność, która go do tey ziemi przywiąże. Żywo temi uczuciami przeięty, mam za obowiązek przyrzec wam w imieniu oyczyzny, co następuie: 1) Po dwóch latach całe dotychczasowe czynne woysko będzie rozpuszczone. 2) Żołnierze, którzy wykażą 8 lat służby, otrzymaią na własność 10 morgów gruntu z dóbr gminnych i 1000 realów w srebrze; ci którzy 15 lat przesłużyli 15 morgów i 1500 realów; ci którzy 20 lat przesłużyli 25 morgów i 2000 realów; nakoniec ci, którzy 25 lat przesłużyli, 40 morgów gruntu i 3000 realów. 3) Te nagrody otrzyma każdy żołnierz, który chwyci się obrony oyczyzny, złączy się z woyskiem narodowem lub w którem bądź mieyscu przyłoży się do iey oswobodzenia. 4) Wdowy, matki i dzieci tych, którzy w tey walce polegną, także otrzymaią dobrodzieystwa. Żołnierze! mieycie ufność! dotąd byliście wzorem waleczności, karności i oyczyzny miłości; w krótce więc używać będzie owoców waszych usiłowań. Woyska, które się z nami ieszcze nie połączyły, zbliżaią się do nas, i niechybnie się z nami złączą, a na ówczas połączeni uratuiemy oyczyznę i obietnice moie dopełnionemi zostaną. „ — Zdaie się iż Biskup Kadyxki udał się w duchownym zamiarze na półwyspie Leon, dla nawrócenia obłąkanych umysłów, z czego rozeszła się pogłoska, że udał się dla zawarcia kapitulacyi w imieniu miasta Kadyxu. Woyska konstytucyyne przyięły go bardzo uprzeymie, zaprosiły na bankiet, ale gdy potem chciał mówić do zgromadzonych, nie dozwolono mu. — Sędzia czyli raczey Inkwizytor posłany został z Madrytu do Kadyxu, dla sądzenia tych wszystkich, którzy należeli do buntu Pułkownika Santiago d. 24 Stycznia lub którzy myślą iść za iego przykładem. — W Lizbonie zachodzić także maią zaburzenia, i strona żądaiąca konstytucyi ma się co raz bardziey zwiększać.

Z Algesiras d. 10 Lutego.

Dnia 31 Stycznia o godzinie 4 z południa weszedł tu Don Rafael Riego z 2500 rokoszanów, w którego orszaku znaydowało się wielu officerów. Woysko to nazywa się pierwszą dywizyią woyska narodowego. Zaraz po przybyciu opanowało drukarnią, drukowało roz-

porządzenia, odezwy i t. d. Na poczcie zabrało wszystkie rządowe pisma, prywatne tylko listy dozwoliło odesłać. Wszelkie pieniądze z kass publicznych musiano mu oddać, i od magistratu żądało złożenia sobie 55,000 realów, które winien był Rządowi za opłatę od soli; uwięziło iego członki i zmusiło pięciu maiętnych mieszkańców do zaliczenia sobie tey summy. Zwołało junty parafialne dla obrania konstytucyynych Alkadów. — Dnia 5 Lutego ogłoszona została konstytucyia, a d. 6 zaprzysięgli Alkadowie i rozpoczęli swoie urzędowanie. Wydano rozporządzenie, ażeby każdy bez różnicy stanu zawdział narodową kokardę czerwona i zieloną. Innem rozporządzeniem nakazano i z młodzieży od 18 do 32 lat utworzyć korpus woyska. Pozwolono także wprowadzać zagraniczne bawełniane materyie za opłatą po 12 od 100, zmnieyszono opłatę od tabaki, przyrzeczono także zmnieyszyć podatki, i t. d. — Wartość potrzeb i gotowizny, które rokoszanie ztąd zabrali, przenosi 300,000 piastrów. Zabrali także kilkanaście baryłek kul i prochu. Za ich zbliżeniem oddaliły się ztąd Królewskie woyskowe władze.,,

Z Londynu d. 29 Lutego.

Kommissyia, która wczoray rozwiązała parlament, składała się z Lorda Kanclerza, Arcybiskupa Kanterburskiego, Hrabiów Harrowby, Liwerpool i Westmoreland. Lord Kanclerz czytał mowę Królewską. Gazeta Times czyni podług zwyczaiu swoie uwagi nad mową od tronu, i ubolewa, że J. K. M. dla słabości nie mógł mieć ukontentowania rozwiązać osobiście parlamentu, lecz spodziewa się, że ta przeszkoda nie znaydzie się już przy otworzeniu nowego parlamentu.

Na otworzenie nowego parlamentu wystawiony bydź ma w izbie wyższey tron nowy i wspaniały.

Lord Castlereagh zapytany był dnia 25 czyli zaburzenia w Irlandyi nie są zagrażaiącemi. Przyznał on, iż tak zwanych Ribonmen znaczne kupy zbroyne snuią się po niektórych powiatach, ale spodziewa się, iż dotychczasowe ustawy będą dostatecznemi do ich ukrócenia, i zapewniał, iż nie ma ieszcze potrzeby użycia bilu woiennego.

Królowi doradzili lekarze używania oślego mleka, które mu bardzo służy. — We wtorek dawał J. K. M. posłuchania, naprzód woyskowem, potem cywilnem osobom.

Jenerał Vives, Poseł Hiszpański przy Ziednoczonych Stanach północney Ameryki, przybył tu z Madrytu i udaie się do Wasingtonu. Miał on naradzenie z naszem Ministrem spraw zagranicznych.

O przedsięwziętych dnia 23 z strony Rządu ostrożności środkach mówią pisma tuteysze: Gabinetowy obiad u Lorda Harrowby (pierwszy po śmierci Króla,) nastąpił wcześniey niżeli bydź miał. Jedli tylko u niego Ministrowie Liwerpool i Castlereagh, i udali się po obiedzie z gospodarzem do pałacu Lorda Sidmouth. Pałace wszystkich Ministrów osadzone w wieczor zostały strażą policyyną, służący opatrzonemi byli strzelbą, pałaszami, i t. d. O spiskowych opowiadaią, że ich daleko większa była liczba, niżeli zna-

leziono, gdyż większa ich część, skoro dowiedzieli się, iż nie będzie obiadu u Lorda Harrowby, rozeszła się. Pochwyceni iedli skromną wieczerzą, chleb, syr, piwo i wódkę pili. Policyia nie spodziewała się tak wielkiego z ich strony oporu, ani znalezienia tak wiele broni, i gdyby nie oddział gwardyi byłaby przezwyciężoną. Twierdzą nadto, iż u iednego z spiskowych, Tadd, znalezione broń i proch, złożone zostały przez dwóch nieznaiomych ludzi podczas iego niebytności na 10 minut przed iego uwięzieniem. — Gazeta Times czyni pytanie, iak to pogodzić można, że ludzie, u których szeląga maiątku nie znaleziono, tyle broni i prochu przysposobić mogli? — Napełnione granaty, które na stayni znaleziono, były pracowicie zrobione i przeznaczone do rzucenia do sali iadalney Lorda Harrowby. Thistlewood miał się wieczornym stołem Ministrów nazwać, i wziąść na siebie zabicie Lorda Sidmouth, swo iego nieprzyiaciela. Pałasz, którym urzędnik policyi Smiters zabity został, iest obcey fabryki i o stopę dłuższy od kraiowych. Niektóre z znalezionych pik pociągnione były Japońskiem czernidłem, śmiertelną trucizną. Pomiędzy podeyrzanemi, których szukaią, znaydować się ma ieden Francuz. — Badania uwięzionych są dotąd taiemnicą. Za schwytanie niejakiego Pall n wyznaczono 200 Fs. nagrody. Dotąd uwięziono do 16 osób, a między innemi i znanego szewca Preston.

Podług doniesień z Valpairoso, pod d. 28. Października Lord Cochrane miał odstąpić od zamykania portu Callao i udać się z całą swoią flotą z 18 żaglów złożoną przeciw oczekiwanym w Lima woiennym Hiszpańskim okrętom. — Do Buenos-Ayres przybył ieden z znakomitych Kacików, doniósł, iż poiął iednego Kacika z stronnictwa Artigasa, i ofiarował na przypadek wylądowanie Hiszpanów wesprzyć woysko narodowe 1000 piechoty i 3000 jazdy. Rzplta przyięła mile tę ofiarę. Nowy Dyrektor tey Rzptey Rondeau iest synem Francuza. Na monecie tey Rzeczypospolitey z iedney strony znayduie się wyobrażone słońce z napisem: "Prowincia del Rio Plata;" na drugiey tarcza, w którey założone ręce trzymaią szpadę z czapką wolności i napis: "En uniony i libertad." — Listy z wyspy Świętego Tomasza pod d. 23 Stycznia donoszą, iż między powstańcami południowey Ameryki i woyskiem Hiszpańskiem nie zaszła żadna nowa bitwa. Jenerał Bolivar ziechał od woyska do Angostury, gdzie z zapałem i nayw iększemi honorami przez mieszkańców był przyięty. Naypierwszym rządowem iego czynem było wydanie wyroku, przez który prowincyie Nowey Grenady i Wenezueli połączone są w iedną Rzptą pod nazwiskiem Nowey Kolubii. Innym wyrokiem przyznał prawo do nagrody od Rptey żołnierzom Angielskim którzy za tey wolność walczą. Na pamiątkę wielkiego tego oswobodziciela wystawione bydź ma miasto, które nosić będzie nazwisko Bolivar. Nie myślał on długo w Angosturze bawić; chciał do woyska powrócić, i przez stanowczą bitwę los tey Rzeczypospolitey zarewnić.

DODATEK DO N^ro^ 24. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 22 MARCA 1820 ROKU WE SRODĘ

— *Z Krakowa.* —

Dla nieprzewidzianych Okoliczności, przyiazd P. Catalani zpoźnił się. Kiedy zaś z pewnością nastąpi uwiadomić nie zaniedbamy.

Oddaymy pochwały i uwielbienia Osobom których cnota, moralność i inne przymioty Duszy, a nadewszystko powołanie z naywiększą dopełnione staranności godnemi czynią. Trzymaymy się tych zasad a pochwała będzie sprawiedliwą i potwierdzenie od wszystkich uzyska. Oddalaymy od siebie w tem względzie nieszczerość, bo ta podchlebstwem trąci a nawet sławy osobie którą opiewa uymuie..... Lecz ia co pogardzam podchlebstwy i iedynie szczerością oddychaiący, która będąc cnotą Człowieka sprawiedliwego, iest tym samem wyrazem, iego myśli i oświadczeniem prawdy, ia mówię dziś przedsiębiorę oddać sprawiedliwość Damie ze wszechmiar godney uwielbień.

Wychwalamy rycerza mężnie w boiu walczącego i słodko przelewaiącego krew za Oyczyznę; oddaiemy pochwały tym, którzy na urzędach dla kraiu chlubnie wiek cały poświęcaią; składamy hołd winny mężom pełnym nauk i staraiącym się o rozszerzanie oświaty w Oyczyznie, i innych podobną maiącym zasługę; dla czegoż niemamy dziś oddać sprawiedliwey pochwały Tey, która wszystkie chwile poświęca na ukształcanie młodzieży płci żeńskiey; która przelewa wrodzone sobie cnoty w te młode Jstoty i przekształca ie w kwiecie młodości będące w takie, iakiemi dopiero panny doyrzałe bydźby powinny; słowem która przysposobia Kraiowi nadal grono młodych i prawdziwych obywatelek.

Komuż więc przynależne i sprawiedliwe pochwały oddać i kogo dziś uwielbiać zamyślam? Ciebie Julio Brossard Dyrektorko płci żeńskiey w Krakowie, która przez swe postępowanie okazałaś, iaką bydź powinna ta, którey Rodzice skarby swoie, to iest dzieci własne powierzaią. — Ciebie uwielbiam, bo mi nakazuią nieiako Twe cnoty, Twoie talen.

ta', Twoie nakoniec staranne chodowanie powierzonych Ci latorośli.

Rozkład systematyczny nauk iest prawie pierwszą zaletą powołania Twoiego. Szanowna Damo! o z tego tylko względu omiiaiąc inne Twe chlubne postępowania, wielki wpływ na młode maiący serca oddać pochwałę zamyślam.

Grammatyka Języka Polskiego iuż w wielu pensyach zaniedbana (iako modzie przeciwna) trzyma u Ciebie naypierwsze mieysce, a za nią dopiero obce ięzyki następstwo biorą. Co za piękna i rozsądna myśl, iedynie Tobie wrodzona a którą potwierdzaią słowa często przez Ciebie wymawiane: "Polka Polką nayprzód bydź powinna.,, Bodayby wszystkie tym duchem były napełnione, i podobnie ceniły ięzyk narodowy! a Polka na ten czas prawdziwa z własney włoski nie zaś z zagranicy by naukę sprowadzała.....

Rozumiem, że tego iednego źródła każdy znaiący i nieznaiący osobę Twoią cenić ią powinien i uwielbiać; lecz gdy słyszy ieszcze że nad wszystkie wiadomości historyczne przenosisz Oyczyste dzieie i tych Sama udzielaiąc elewkom swoim iedynie im zalecasz aby naywiększą część czasu poświęcały na zgłębiane historyi kraiu swoiego, a to dla wzoru z dawnych Polek, to iest Polek prawdziwych, nakazuiąc im po kilka kroć razy czytać wyrazy Chrzanowskiey do Męża mówione w czasie oblężenia Trębowli... Rozkład ten nauk gdzie oyczysta mowa i dzieie poprzedzaią wszystkie inne nauki z równą udzielane dokładnością, a których rozbiór i przytaczenie za zbyteczne uważam, zdaie się bydź naystósownieyszym i godnym naśladowania oraz robi Ci pierwszeństwo między osobami w zawadzie tym pracuiącemi.

Szanowna i naylepsza Nauczycielko! przestaiąc na przytoczonych pomiiam tysiące innych zalet zdobiących Twoią Osobę... Pewny iestem, iż każdy podobnie mnie myślący zadowolniony umiarkowanym Twoim postępowaniem przynależne oddawać Ci będzie uwielbienia...., ia zaś z mey strony proszę aby głos ten ogołocony z stronnictwa i poświęcony Julii Brossard był od niey mile przyięty i za nic więcey uważany iak tylko za wyrazy szczerey i bezstronney prawdy.

Przyiaciel prawdy.

Z Petersburga d. 17 Lutego d. k.

Borgowskiemu Biskupowi Signeusowi, naymiłościwiey rozkazano bydź teraz Biskupem Sank - Petersburgskim Ewanielickim, i do utworzenia jeneralnego Konsystorza duchownym Prezydentem konsystoryalnym posiedzeń Justic - Kollegii spraw Inflantskich i Estońskich.

Przez Ukaz J. C. Mości do Kollegium Państwa spraw zagranicznych, pod dniem 21 Listopada r. z. Kamerher Dworu J. C. Mości Hrabia Matusewicz, mianowany został Radcą Stanu z przyłączeniem go do wiedzy tegoż Kollegium, z rocznem wyznaczeniem po pięć tysięcy rubli z ogólnych dochodów Państwa.

Małżonka naczelnie dowodzącego 2giem woyskiem Jenerała iazdy Hrabi Witgensztejna, nayłaskawiey mianowana Damą Stanu przy NN. Cesarzowych.

W przełożeniu do Rządzącego Senatu od Ministra sprawiedliwości, Jenerała piechoty Xięcia Łabanowa Rostowskiego pod d. 12 Grudnia 1819 wyrażono: Na-

ozelnik głównego sztabu J. C. Mci udzielił Ministrowi sprawiedliwości, pod d. 5 Grudnia, iż N. Cesarz JMość naywyżey rozkazać raczył: Kommissoryatskiego etatu Wachtera głównego krawca armii Cnorążewskiego, który wynalazł nowy bardzo korzystny dla Skarbu sposób kroienia mundurów, za użyciem którego, podług wzorowego obliczenia na zupełnem umundurowaniu woyska, oszczędza się z etatowego wyznaczenia do 1,600,000 na rok; za odznaczaiącą się gorliwość iego ku służbie i pracę podiętą około wyuczenia wynalezionego przez siebie sposobu znaczney liczby krawców woyskowych, wynieść do rangi 14 klassy, zostawuiąc go w etacie kommissoryatskim.

Dnia 24 z. m. rozstał się w Połocku z tym światem JX. Tadeusz Brzozowski Jenerał zakonu towarzystwa Jezusowego, maiąc wieku lat 72. Następcą iego iak słychać, będzie JX. Peruci, w prowincyiach Rzymskich mieszkaiący.

Dnia 20 i 21 Marca 1820.
Cena zboż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	gr.	2. Zł.	gr.	3. Zł.	gr.	4. Zł.	gr.
Pszenicy	13	15	12	—	11	—	10	—
— Żyta	7	15	7	—	6	—	5	—
— Jęczmienia	6	15	6	—	5	15	5	—
— Owsa	4	15	4	12	4	6	4	—
— Jagieł	19	—	18	—	17	—	16	—
— Grochu	7	—	6	15	6	—	5	—
— Rzepaku	24	—	20	—	19	—	18	—

Cena Zboża
W Warszawie d. 11 Marca.

Korzec Pszenicy	od Złp.	11	do 21.
— — Żyta	— —	7	— 11.
— — Jęczmienia	— —	7	— 11.
— — Owsa	— —	7	— 8.
— — Grochu	— —	12	— 14.

Cena Zboża
W Gdańsku d. 10 Marca.

Łaszt 30 Korcy wynoszący.

Pszenicy	od Złp.	580	do 800
Żyta	— —	400	— 440.
Jęczmienia	— —	300	— 360.
Owsa	— —	260	— 320.
Grochu	— —	500	— 540.

Bieg Pieniędzy
W Krakowie d. 20 Marca.

		Złp.	gr.
Czer. Zł. Holl: monetą Courant		19	9
— detto Cesarski	—	19	— 6
Fryd. Pruskie	—	34	— —
Luidor	—	36	— —
Złoto frankowy	—	31	— 10
Szeiny Wiedeńskie za 100	—	231	— —
Złoty ryński Szeinami .	—	1	— 21

DONIESIENIA

Wydział Dochodów Publicznych i Dóbr Narodowych w Senacie Rządzącym Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu, podaie do wiadomości, iż na pierwszym terminie dnia 15 Maia r. b. i następnych, na drugim w dniu 1 Czerwca r. b. i następnych, nakoniec na ostatnim i stanowczym terminie w dniu 15 Czerwca r. b. i następnych w Biorze Wydz: Dochodów Publicznych odbywać się będzie licytacyia publiczna poniżey wyszczególnionych Folwarków i pomnieyszych Realności na wieczne dzierżawy (Erbpacht) przez Kommissyią Włościańską, od trzech Nayiaśnieyszych Dworów ustanowioną urządzonych iako to:

W Dobrach Narodowych Węgrzce.

a) Folwark z propinacyią obeymuiący gruntów z łąkami morgów Chełmińskich około . . . . 250.

b) Realność iedna obeymuiąca morgów . . . . . 15.

2) *W Dobrach Narodowych* Bolechowice

a) Folwark z propinacyią obeymuiący morgów około . . . 160.

b) Realność iedna od morgów . . . . 15.

3) *Realność w blizkości Miasta Krakowa zwana Kawiory.*

Czynsz czyli Kanon licytowanym nie będzie, lecz tylko wkupne; Anszlagi Intrat oraz wszelkie warunki w Biorze Kommissyi Włościańskiey pod Liczbą 168 przy ulicy Kanonney każdego czasu do przeyrzenia udzielonemi być mogą, które także w czasie Aktu licytacyi ogłoszonemi zostaną. Zechcą tedy konkurenci w terminach i mieyscu wyżey oznaczonych zaopatrzeni w vadia znaydować się.

W Krakowie dnia 7 Marca 1820.

Grodzicki.
Godomski, S. W.

Przez C. K. do sprzedaży Dóbr skarbowych w Galicyi ustanowiona Kommissyia czyni się wiadomo, że w roku bieżącym następuiące Dobra skarbowe i funduszowe drogą publiczney licytacyi sprzedawane będą:

W Cyrkule Bochnieńskim. Należące do funduszu religii Państwo Radłowskie w iedenastu oddziałach.

W Cyrkule Wadowickim a dawniey Myślenickim. Sekcyia Państwa kameralnego Bratkowickiego, to iest Widełka, Kupno i Poremby.

W Cyrkule Żołkiewskim. Dwie Sekcyie Państwa kameralnego Mostów, iako to: Rekliniec z Strzemieniem, tudzież Parchacz i Sielec z częściami Zaworniem i Nosalem.

W Cyrkule Stryyskim. Państwo kameralne Drohowyze w trzech oddziałach.

Licytacyia tych Dóbr nastąpi w miesiącach Maiu i Czerwcu, dzień zaś licytacyi tych Dóbr lub oddziałów wraz z oznaczeniem ceny fiskalney i z wykazaniem rubryk przychodów, osobnem uwiadomieniem ogłoszony zostanie.

Warunki główne są te:

1. Ze przedaż tych Dóbr wyłącznie za monetę kruszcową nastąpi;

2. Ze każdy chęć kupienia maiący przy licytacyi dziesiątą część ceny fiskalney iako vadium w monecie konwencyyney albo w gotowiźnie złożyć, alboli też na taką kwotę zabezpieczenie hypotekalne, przez C. K. Urząd fiskalny za ważne i niezawodne uznane dadź ma.

3. Jeżeli cena kupna Dóbr sprzedanych summę pięciudziesiąt tysięcy Z.R. nie przewyższa, wtedy nabywca iedną połowę teyże w czterech tygodniach, rachuiąc od dnia uwiadomienia nabywcy o zaszłem zatwierdzeniu przedaży, a drugą połowę w przeciągu lat pięciu, pięcioma iednakowemi ratami, przy Dobrach zaś, gdzie summa kupna pięćdziesiąt tysięcy Z.R. przewyższa, tylko iedną trzecią część w powyżey ustanowionych czterech tygodniach, a drugie dwie trzecie części w pięcioletnich iednakowych ratach monetą konwencyyną wypłacić, resztę zaś summy kupna na kupionych Dobrach prawem pierwszeństwa przed wszystkiemi innemi zabezpieczyć, i od takowey procent po 5 od sta rachowac się maiący płacić ma.

Z resztą vadium w gotowiźnie złożone, w pierwszey połowie, albo w pierwszey trzeciey części summy kupna potrącone, i po uiszczoney tey połowie albo trzeciey części, oddanie Dóbr uskutecznione będzie.

4. Każdy, kto iakie z powyższych Dóbr lub oddziałów przez aukcyie bezpośrednio zalicytuie, pozyska bezpłatnie dla siebie i swoich potomków tabularną zdolność do posiadania tychże Dóbr lub oddziałów.

Nakoniec wolno każdemu chęć kupienia maiącemu ceny szacunkowe przeyrzeć, i sameż Dobra na sprzedaż przez obwieszczenie przeznaczone, co do ich stanu i wszelkich rubryk przychodowych oglądać. — We Lwowie dnia 18 lutego 1820.

Antoni de Wodnicki Sekretarz gubernialny

W Handlu Rudolfa Kocha w Grodzkiey Ulicy w podle złotey głowy znayduie się do siewu świeżo sprowadzona Sparceta pastewna.

W Handlu Jana Nep. Walter i Kompanii, w domu narożnym z ulicy Floryańskiey ku rynkowi, JP. Lipińskiego pod Nr. 409 znayduie się do siewu czysta tegoroczna oczyszczona ćwierć po Złp. 36 do sprzedania.